

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра педагогіки

Декан гуманітарно-педагогічного факультету

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
к. філос. н., доцент
І.М. Савицька
«_____» _____ 2022 р.

«СХВАЛЕНО»
на засідання кафедри педагогіки
Протокол № 8 від «10» червня 2022 р.
Завідувач кафедри, д. пед. н.
- В. Сопівник

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП
професор кафедри педагогіки д.п.н., професор

 О.В. Васюк

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ**

Спеціальність: 015 Професійна освіта

Освітньо-професійна програма: 015.37 Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)

Факультет: гуманітарно – педагогічний факультет

Розробники: к.пед.наук, доцент кафедри педагогіки ЄРЕСЬКО О.В..

Київ – 2022 р.

1.Опис навчальної дисципліни ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітньо-кваліфікаційний рівень	бакалавр	
Освітньо-професійна програма	«Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)»	
Спеціальність	015 “Професійна освіта”	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов’язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Форма контролю	Екзамен/залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	Повний термін навчання	Скорочений термін навчання
Рік підготовки (курс)	1	1
Семестр	1	1
Лекційні заняття	30 год.	30 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	30 год.
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	60 год.	60 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4 год.	4 год

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Курс Вступ до спеціальності є теоретичною основою підготовки студентів до майбутньої науково-педагогічної діяльності та/або до діяльності на підприємствах, установах та організаціях галузі (за спеціалізацією).

Мета курсу «Вступ до спеціальності»: забезпечити загальну теоретичну підготовку студентів, яка слугуватиме основою для їхньої наукової, практичної та педагогічної роботи.

Завдання вивчення дисципліни:

- усвідомлення закономірностей професійного становлення та особистісного зростання майбутніх фахівців;
- усвідомлення особливостей науково-педагогічної діяльності та шляхів її опанування;
- сприяння професійному самовизначенню і набуття студентами професійної і педагогічної ідентичності;
- розвиток таких якостей особистості, що мають для майбутнього викладача професійне значення;
- проаналізувати психологічні проблеми стимулювання трудової діяльності та мотивації праці, проблеми успішності, працездатності та професійного потенціалу сучасного працівника, самореалізації особистості у різних видах професійної діяльності, а також психологічні проблеми вивчення професій в сучасних соціокультурних умовах.

Студент, який вивчає курс Вступ до спеціальності, мусить:

- опанувати систему педагогічних знань і набути практичних умінь аналізу й оцінки педагогічних явищ, які породжуються умовами освітнього процесу у ЗВО, ЗСО, ЗФПО, ЗПО;
- удосконалювати навички самостійної навчальної роботи, вміння опрацьовувати наукові літературні джерела;
- мати уявлення про особливості функціонування менеджменту в аграрній галузі;
- на основі самопізнання формувати власний стиль науково-педагогічної діяльності, професійного психолого-педагогічного спілкування.

Зміст самостійної роботи з курсу «Вступ до спеціальності» спрямований на поглиблення теоретичних знань, розвиток самостійного мислення і набування вмінь опрацювання наукової літератури, інших джерел інформації. Все це має сприяти професійному самовизначенню майбутніх викладачів, працівників аграрної галузі.

Знати:

- специфічні особливості професійної діяльності педагога;
- специфічні особливості аграрної галузі економіки;
- вимоги до теоретичної та практичної роботи педагога;
- форми і методи проведення наукової студентської роботи;
- форми організації педагогічного навчання.

Уміти:

- самостійно працювати з бібліотечними каталогами та в інтернеті;
- працювати з першоджерелами (аналіз, конспектування);
- самостійно готувати реферативні роботи з оформленням наукового апарату;
- готуватися до семінарських занять.

Компетентностями, якими повинен володіти здобувач після вивчення дисципліни є:

Загальні: здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; здатність працювати в команді; здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

Спеціальні: здатність застосовувати освітні теорії та методології у педагогічній діяльності; здатність керувати навчальними/розвивальними проектами; здатність здійснювати професійну діяльність з дотриманням вимог законодавства, стандартів освіти та внутрішніх нормативних документів закладу освіти; здатність упроваджувати ефективні методи організації праці відповідно до вимог екологічної безпеки, безпеки життєдіяльності та охорони і гігієни праці; здатність забезпечити якість освіти і управління діяльністю закладу освіти, відповідно до спеціалізації.

Види контролю:

Поточний контроль якості знань студентів здійснюється в усній і письмовій формах: конспектування, добір дидактичних матеріалів, аналіз і реферування науково-методичної й навчальної літератури при виконанні системи самостійних робіт з лекційного курсу; збір матеріалів для методичного портфеля, а також міні-опитування.

Модульний контроль – у вигляді письмових контрольних робіт (у тому числі тестових) як результат засвоєння основних тем і розділів у кожному модулі.

Підсумковий контроль – екзамен (диференційований залік у скороченого терміну)

3. Програма та структура навчальної дисципліни

- повного та скороченого терміну денної форми навчання

Змістовий модуль I. ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Тема 1. Історія виникнення та становлення професійної діяльності (на прикладі професії вчителя та аграрія) 4+4 годин).

Зміст і завдання курсу. Соціально-психологічна характеристика студентства. Характеристика освітньої і аграрної галузей господарства, їх специфіка та роль на сучасному етапі розвитку людства.

Гіпотези походження та розвиток Homo sapiens. Історія становлення професії аграрія і педагога. Значення цих спеціальностей у становленні людської цивілізації. Виникнення і становлення педагогічної діяльності. Непрофесійна педагогічна діяльність. Педагогічна діяльність як професія. Педагог, спектр педагогічної професії.

Професійні навички, що вимагає ринок праці. Оцінка сучасного стану освіти в Україні. Ефективний менеджмент як запорука успішного майбутнього українського аграрного бізнесу. Вплив пандемії Covid – 19 на ринок праці. Можливості працевлаштування, що відкриває НУБіП України здобувачам вищої освіти за спеціальністю професійна освіта. Клуб аграрного та освітнього консалтингу кафедри педагогіки.

Основні поняття теми: студент, вікові особливості студентства, права та обов'язки студента, ринок праці, студентська діяльність, педагог, аграрій, цивілізація, культура, менеджмент, аграрний менеджмент.

Тема 2. Психологічні особливості професійної діяльності (8+8 годин).

Психологія професійної діяльності. Поняття «ергати́чна система», «ергати́чна функція» (їх види і еволюція в історії людського суспільства). Продукти праці, їх види. Об'єкти праці і їх основні різновиди (біологічні системи, неживі природні і технічні системи, соціальні і знакові системи). Предмет праці і типологія його різновидів. Відмінності спільної діяльності від індивідуальної, їх співвідношення. Компоненти психологічної структури спільної діяльності: мета діяльності, мотив діяльності, спільні дії, результат діяльності. Ознаки спільної діяльності.

Психологічні основи професійного становлення особистості. Розвиток людини як суб'єкта праці і професійний життєвий шлях. Етапи (стадії) розвитку людини як суб'єкта праці в онтогенезі. Життєвий шлях професіонала, варіанти і типи професійних кар'єр. Рівні вивчення суб'єкта праці: діяння (окрема діяльність) як цілісний цикл (етап) трудової діяльності; психологічні дії і

операції (навички і уміння), психічні функції і процеси. Принципи і методи дослідження і діагностики функціональних станів в праці (фізіологічні, поведінкові, психометричні, самооцінка і суб'єктивне шкалювання функціональних станів). Обумовленість функціональних станів суб'єкта праці характером професійного навантаження, умовами праці і його внутрішніми ресурсами. Види функціональних станів, їх динаміка в праці.

Умови професійної діяльності та ефективність праці. Мотив і мотивація. Мотиваційна сфера людини. Проблеми психології мотивації. Класифікація та структура мотивів трудової діяльності. П'ять рівнів потреб людини за А. Маслоу: 1) основні фізіологічні потреби; 2) потреби в безпеці; 3) потреби в любові та соціальній активності; 4) потреби в повазі та самоповазі; 5) потреба в саморегуляції.

Формування професійних знань, умінь, навичок. Концепція розвиваючої професійної освіти. Психологія праці і акмеологія. Професійний досвід, кваліфікація, знання, уміння, навички. Автоматизація навичок і автоматизм. Зміна структури професійно важливих якостей у процесі становлення професіонала. Діагностика здібностей і прогнозування успішної діяльності. Прогноз як аргументований ймовірнісний висновок про індивідуальну поведінку респондента в майбутньому. Організація індивідуального підходу при проведенні навчального процесу.

Основні поняття теми: праця, ергатична система, ергатична функція, класифікація, багаторівнева класифікація професій, типи професій, відділи професій, навички. суб'єкт, особистість, індивідуальність, професіограма, свідомість, професійна самосвідомість, фрустрація, стрес, функціональний стан, мотивація, чинники мотивації професійного вибору, зовнішні мотиваційні чинники, внутрішні мотиваційні чинники вибору професії, профпридатність, виробнича освіта, професійні знання, навички та вміння, професійна самоосвіта, професійний план, індивідуальний стиль діяльності, прогнозування успішності.

Модульне письмове тестування

Змістовий модуль II. ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 3. Педагогіка як наука. Система освіти в Україні (6+6) годин)

Предмет та завдання педагогіки як науки. Основні педагогічні категорії (виховання, навчання, освіта). Поняття «людина», «індивід», «особистість», «індивідуальність». Структура особистості та її психологічні характеристики. Сутність понять «формування» та «розвиток». Чинники та теорії розвитку особистості. Вікові етапи розвитку особистості.

Система освіти України - упорядкована організація набуття особистістю певних рівнів освіти. Система освіти як структурне об'єднання різних закладів освіти, наукових, науково-методичних та методичних установ, науково-

виробничих підприємств, державних місцевих органів управління освітою та самоврядування в галузі освіти. Законодавство в галузі освіти. Складові системи освіти України: дошкільна освіта; загальна середня освіта;

позашкільна освіта; професійно-технічна освіта; фахова передвища освіти; вища освіта; післядипломна освіта; аспірантура; докторантура; самоосвіта.

Сучасна система підготовки науково-педагогічних і педагогічних працівників. Основні компоненти професійно-педагогічної діяльності: мета, суб'єкт, об'єкт, результат діяльності. Особливості педагогічної діяльності. Види професійної педагогічної діяльності – викладання, виховання, класне керівництво (кураторство, наставництво), позашкільна, методична, науково-дослідна, організаторська, управлінська робота, професійне самовдосконалення. Можливості для професійного становлення, що відкриває студенту НУБіП України.

Основні поняття теми: педагогіка, дидактика, об'єкт, предмет і завдання педагогіки як науки, дошкільна освіта; загальна середня освіта; позашкільна освіта; професійно-технічна освіта; фахова передвища освіти; вища освіта; післядипломна освіта; аспірантура; докторантура; самоосвіта, педагогічні заклади фахової передвищої, вищої освіти, педагогічна освіта, освітня програма, силабус, основні документи НУБіП України, що регламентують освітню діяльність.

Тема 4. Зміст освіти. Формування змісту освіти (2+2) години)

Поняття «зміст освіти» як система наукових знань, умінь, навичок, оволодіння якими забезпечує всебічний розвиток розумових і фізичних здібностей здобувачів освіти, формування їх світогляду, особистісних якостей, підготовку до праці і життя. Вимоги до змісту освіти. Компоненти змісту освіти. Теорії формування змісту освіти. Чинники, що впливають на зміст освіти: політичні, соціально-економічні відносини, рівень розвитку виробництва, науки, техніки і культури, розвиток освіти та педагогічної теорії, мети і завдань виховання, які ставить суспільство перед закладами освіти. Права закладів освіти в частині добору змісту освіти. Науково-педагогічний проєкт Інтелект України, як приклад ефективного педагогічного експерименту з удосконалення змісту освіти.

Основні поняття теми: державні стандарти освіти, освітня програма, навчальний план, навчальна програма, типові та нетипові освітні програми, підручник, посібник, експериментальна педагогічна діяльність, автономія закладів освіти.

Тема 5. Освітня діяльність, її види (10+10 годин)

Навчання як процес зміни поведінки і освоєння дій людиною. Зміст, види, рівень і критерії навчання. Інформаційні одиниці навчання, поняття

скриптів. Методи і форми організації навчання. Поняття про методи, прийоми та засоби навчання. Класифікація методів навчання. Характеристика методів навчання, їх оптимальний підбір. Поняття «форма організації навчання». Класифікація форм навчання. Урок як форма організації навчання в закладах загальної середньої освіти, типи уроків. Вимоги до сучасного уроку. Типи навчальних занять у закладах фахової передвищої і вищої освіти. Навчальна діяльність студента як комунікативний процес. Способи взаємодії між учасниками спілкування: монолог, діалог, полілог. Формування навичок слухання (аудіювання), читання, конспектування та вмінь робити інші тематичні виписки. Форми й види усного та писемного мовлення. Спілкування з аудиторією під час публічних виступів. Особливості підготовки, структури, оформлення доповіді, виступу, дискусії, диспуту. Читання, його роль у навчальній діяльності студентів. Види читання. Види опрацювання літературних джерел: виписки, план, тези, конспект. Піраміда засвоєння знань. Теорії запам'ятовування. Результативність навчання. Таксономія Блума.

Контроль результатів навчання, оцінювання. Види оцінювання та його роль, моніторингові дослідження в освіті. Система якості освіти. Державна служба якості освіти, Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, Український центр оцінювання якості освіти, інші організації, що здійснюють контроль за якістю освіти в Україні.

Поняття «виховання» – як процесу формування гармонійно і всебічно розвиненої особистості його особливості. Структурні елементи процесу виховання. Цілеспрямованість, систематичність і послідовність виховання. Рушійні сили виховання. Внутрішні і зовнішні суперечності. Компоненти виховання. Ідеали виховання у різні часи. Самовиховання – сутність, етапи, прийоми. Рефлексія. Закономірності і принципи виховання.

Управління закладом освіти. Поняття «школознавство». Принципи управління освітою. Органи управління освітою та їх структура. Керівництво роботою закладу освіти, її планування та внутрішній контроль, внутрішня система забезпечення якості освіти. Функції управління освітою. Принципи управління. Проблема лідерства у контексті управління закладом освіти. Вимоги до очільника закладу освіти. Громадські органи управління освітою.

Основні поняття теми: навчання, навчання, методи і форми навчання, урок, класно-урочна система, лекція, практичні заняття, інтерактивні методи навчання, таксономія Блума, комунікація, аудіювання, говоріння, читання,

письмо, усне та писемне мовлення, монолог, діалог, полілог, доповідь, виписки, план, тези, конспект, есе, реферат, список літературних джерел, оцінювання, критерії оцінювання, моніторинг, виховання, форми і методи виховання, виховний ідеал, компоненти виховання, самовиховання, управління, педагогічна, вчена рада, збори трудового колективу закладу освіти.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Повний термін						Скорочений термін					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Модуль 1. ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ												
Тема 1. Історія виникнення та становлення професійної діяльності	16	4	4			8	16	4	4			8
Тема 2. Психологічні особливості професійної діяльності	32	8	8			16	32	8	8			16
Разом за змістовим модулем 1	48	12	12			24	48	12	12			24
Модуль 2. ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ												
Тема 3. Педагогіка як наука. Система освіти в Україні	24	6	6			12	24	6	6			12
Тема 4. Зміст освіти. Формування змісту освіти	8	2	2			4	8	2	2			4
Тема 5. Освітня діяльність, її види	40	10	10			20	40	10	10			20
Разом за змістовим модулем 1	72	18	18			36	72	18	18			36
Усього годин	120	30	30			60	120	30	30			60

4. Теми семінарських занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Аргументація вибору сфери професійної діяльності, спеціальності. Становлення педагогічної/аграрної (за вибором студента) професійної діяльності	2
2.	Історія розвитку людської цивілізації. Роль у цьому процесі аграрної та освітньої діяльності	2
3.	Зв'язок типів професій із відповідними навичками	2
4.	Мотиви професійної діяльності. Способи підвищення працездатності людини	2
5.	Розроблення власного професійного плану	2
6.	Прогнозування успішної діяльності	2
7.	Теорії розвитку особистості. Оцінка стану сучасної освітньої системи України	2
8.	Можливості, створені в НУБіП України для особистого зростання студента	2
9.	Стандарти професійної діяльності. Характеристика за вибором (фахова передвища, вища освіта)	2
10.	Теорії формування змісту освіти. Вимоги до нього. Порівняльний аналіз державних стандартів загальної середньої освіти (2000-2020 роки)	2
11.	Рушійні сили навчального процесу. Мотивація навчання	2
12.	Характеристика служб, громадських організацій, що забезпечують зовнішній контроль за якістю освіти	2
13.	Алгоритм створення внутрішньої системи якості освіти	2
14.	Самовиховання – сутність, етапи, прийоми. Рефлексія	2
15.	Функції керівника закладу освіти. Річна циклограма дій. Вплив децентралізації на структуру управління закладами освіти	2

5. Тематика для самостійної роботи

Самостійна робота є невід'ємною складовою вивчення навчальної дисципліни "Вступ до спеціальності". Вона здійснюється за такими напрямками:

- підготовка теоретичних питань та виконання практичних завдань до семінарських занять;

- конспектування першоджерел;

- підготовка рефератів;

- виконання індивідуальних (професійно-орієнтованих) завдань;

- підготовка до підсумкової модульної роботи;

- підготовка до іспиту.

Підготовка до практичних (семінарських) занять здійснюється за такою тематикою:

Змістовий модуль І. ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Тема 1. Історія виникнення та становлення професійної діяльності (на прикладі професії вчителя та аграрія)

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 1

Аргументація вибору сфери професійної діяльності, спеціальності

План практичної роботи

1. Обговорення причин обрання спеціальності.
2. Обговорення режиму дня здобувача вищої освіти.
3. Обговорення інших теоретичних питань за змістом лекції.
4. Обговорення творчого завдання.

Завдання

1. Підготуватися до обговорення визначених тем.
2. Заповнити таблицю «План діяльності на тиждень» у 2 варіантах: 1 — з погляду «Мій ідеальний режим тижня», 2 — «Мій реальний режим тижня». Зробити висновки.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 2

Історія розвитку людської цивілізації. Роль у цьому процесі аграрної та освітньої діяльності

План практичної роботи

1. Обговорення гіпотез походження людини розумної.
2. Обговорення історії виникнення та становлення спеціальності аграрія, педагога.
3. Обговорення інших теоретичних питань за змістом лекції.
4. Обговорення творчого завдання.

Завдання

1. Підготуватися до обговорення визначених тем.
2. Написати міні-твір (есе) за темою: «Гіпотеза походження людини, яку я підтримую».

Тема 2. Психологічні особливості професійної діяльності

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 3

Зв'язок типів професій із відповідними навичками

План практичної роботи

1. Обговорення предмету праці, їх видів.
2. Обговорення компонентів психологічної структури діяльності.
3. Обговорення інших теоретичних питань за змістом лекції.
4. Обговорення творчого завдання.

Завдання

1. Підготуватися до обговорення визначених тем.
2. Заповнити таблицю «Зв'язок професії із відповідними навичками». Для чого обрати дві-три професії та прописати навички, які є необхідними для оволодіння ними.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 4

Мотиви професійної діяльності

План практичної роботи

1. Обговорення зв'язку умов професійної діяльності та ефективності праці.
2. Обговорення проблем психології мотивації.
3. Обговорення інших теоретичних питань за змістом лекції.
4. Обговорення творчого завдання.

Завдання

1. Підготуватися до обговорення визначених тем.
2. Написати міні-твір (есе) за темою: «Що мотивує мене на професійну діяльність». Скласти власну піраміду потреб.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 5

Розроблення власного професійного плану

План практичної роботи

1. Обговорення концепції розвиваючої професійної освіти.
2. Обговорення зміни структури професійно важливих якостей у процесі становлення професіонала.
3. Обговорення інших теоретичних питань за змістом лекції.
4. Обговорення творчого завдання.

Завдання

1. Підготуватися до обговорення визначених тем.
2. Розробити власний орієнтовний професійний план.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 6

Прогнозування успішної діяльності

План практичної роботи

1. Обговорення видів діагностики здібностей.
2. Обговорення значення прогнозування успішної діяльності.
3. Обговорення інших теоретичних питань за змістом лекції.
4. Обговорення творчого завдання.

Завдання

1. Підготуватися до обговорення визначених тем.
2. Підібрати в мережі Інтернет тести на визначення здібностей.
3. Підготуватися до проміжного модульного оцінювання.

Змістовий модуль II. ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 3. Педагогіка як наука. Система освіти в Україні

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 7

Теорії розвитку особистості. Оцінка стану сучасної освітньої системи України

План практичної роботи

1. Обговорення предмета та завдань педагогіки як науки.
2. Обговорення теорій розвитку особистості.
3. Обговорення інших теоретичних питань за змістом лекції.
4. Обговорення творчого завдання.

Завдання

1. Підготуватися до обговорення визначених тем.
2. Написати міні-твір (есе) за темою: «Чому я обрав педагогічну спеціальність».
3. Проаналізувати 2-3 міжнародної оцінки (із зазначенням бібліографічних відомостей) стану сучасної освіти в Україні. Визначити шляхи покращення ситуації.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 8

Можливості, створені в НУБіП України для особистого зростання студента

План практичної роботи

1. Обговорення значення здобуття вищої освіти в Україні.
2. Обговорення рівня задоволення потреби у власному професійному розвитку в НУБіП України.
3. Обговорення інших теоретичних питань за змістом лекції.
4. Обговорення творчого завдання.

Завдання

1. Підготуватися до обговорення визначених тем.
2. Ознайомитися із усіма рубриками сайту Національного університету біоресурсів і природокористування України. Підготувати презентацію «НУБіП – для мене».

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 9

Стандарти професійної діяльності. Характеристика за вибором (фахова передвища, вища освіта)

План практичної роботи

1. Обговорення видів професійної педагогічної діяльності.
2. Обговорення значення стандартів у підготовці фахівців відповідного профілю.
3. Обговорення інших теоретичних питань за змістом лекції.
4. Обговорення творчого завдання.

Завдання

1. Підготуватися до обговорення визначених тем.
2. Знайти стандарт (проект стандарту) спеціальності (фахова передвища, вища освіта) за вибором студента, підготувати його представлення.

Тема 4. Зміст освіти. Формування змісту освіти

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 10

Теорії формування змісту освіти. Вимоги до нього. Порівняльний аналіз державних стандартів загальної середньої освіти (2000-2020 роки)

План практичної роботи

1. Обговорення поняття «зміст освіти» як системи наукових знань, умінь, навичок, оволодіння якими забезпечує всебічний розвиток розумових і фізичних здібностей здобувачів освіти, формування їх світогляду, особистісних якостей, підготовку до праці і життя.
2. Обговорення чинників, що впливають на зміст освіти.
3. Обговорення інших теоретичних питань за змістом лекції.
4. Обговорення творчого завдання.

Завдання

1. Підготуватися до обговорення визначених тем.
2. На основі Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про вищу освіту» виписати вимоги до формування змісту.
3. Знайти стандарти загальної середньої освіти (2000, 2004, 2011, 2015, 2020 роки). Знайти позитивні відмінності, що свідчать про удосконалення розроблення стандартів.

Тема 5. Освітня діяльність, її види

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 11

Рушійні сили навчального процесу. Мотивація навчання

План практичної роботи

1. Обговорення форм організації освітньої діяльності в закладах вищої, фахової передвищої освіти.
2. Обговорення теорій запам'ятовування.
3. Обговорення інших теоретичних питань за змістом лекції.
4. Обговорення творчого завдання.

Завдання

1. Підготуватися до обговорення визначених тем.
2. Розробити пам'ятку оратору для підготовки до публічного виступу.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 12

Характеристика служб, громадських організацій, що забезпечують зовнішній контроль за якістю освіти

План практичної роботи

1. Обговорення значення контролю за результатами навчання.
2. Обговорення видів оцінювання освітньої діяльності.
3. Обговорення інших теоретичних питань за змістом лекції.
4. Обговорення творчого завдання.

Завдання

1. Підготуватися до обговорення визначених тем.
2. За матеріалами сайту однієї з організацій, що контролює якість освіти в Україні (Державна служба якості освіти, Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, Український центр оцінювання якості освіти та інші), статутними документами цієї організації підготувати презентацію її діяльності.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 13

Алгоритм створення внутрішньої системи якості освіти

План практичної роботи

1. Обговорення зв'язку контролю якості освіти та ефективності праці закладу освіти.
2. Обговорення спільних і відмінних рис у системах зовнішнього та внутрішнього контролю за якістю освіти.
3. Обговорення інших теоретичних питань за змістом лекції.
4. Обговорення творчого завдання.

Завдання

1. Підготуватися до обговорення визначених тем.
2. На основі законодавчих вимог (Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про повну загальну середню освіту» тощо) розробити внутрішню систему забезпечення якості освіти уявного закладу освіти (за вибором студента).

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 14

Самовиховання – сутність, етапи, прийоми. Рефлексія

План практичної роботи

1. Обговорення поняття «виховання» як процесу формування гармонійно і всебічно розвиненої особистості.
2. Обговорення сутності процесу самовиховання.
3. Обговорення інших теоретичних питань за змістом лекції.
4. Обговорення творчого завдання.

Завдання

1. Підготуватися до обговорення визначених тем.
2. Представити будь-яку рису свого характеру, сформовану (удосконалену) шляхом самовиховання. Поділитися досвідом цього досягнення.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 21

Функції керівника закладу освіти. Річна циклограма дій. Вплив децентралізації на структуру управління закладами освіти

План практичної роботи

1. Обговорення ролі керівника в розвитку та функціонуванні закладу освіти.

2. Обговорення функцій та принципів управління закладом освіти.
3. Обговорення інших теоретичних питань за змістом лекції.
4. Обговорення творчого завдання.

Завдання

1. Підготуватися до обговорення визначених тем.
2. Підібрати в мережі Інтернет тести на визначення здібностей.
3. Підготувати орієнтовну циклограму керівника закладу освіти (за вибором студента).
4. Підготувати побажання щодо подальшого удосконалення курсу Вступ до спеціальності

6. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

Теоретичні питання

1. Мета і завдання курсу «Вступ до спеціальності».
2. Особливості та вимоги до навчання у закладі вищої освіти.
3. Історія виникнення професії аграрія.
4. Історія виникнення педагогічної професії.
5. Права та обов'язки студента.
6. Адаптація студентів у закладі вищої освіти.
7. Основні правила режиму праці та відпочинку студента.
8. Професійний саморозвиток студента, майбутнього педагога.
9. Людина як суб'єкт педагогічної діяльності.
10. Основні риси та функції сучасного педагогічного працівника.
11. Основні риси та функції сучасного працівника аграрної галузі.
12. Культура навчальної праці студента.
13. Гігієна та техніка розумової праці студента.
14. Наукова робота студентів у системі професійної підготовки.
15. Самоосвіта і самовиховання як важлива умова розвитку особистості студента.
16. Тенденції розвитку суспільства, суспільного виробництва і уявлень про суб'єкта праці.
17. Роль аграрного менеджменту в розвитку сучасного сільського господарства.
18. Індивідуально-психологічні властивості суб'єкта праці.
19. Професіографія та її цілі. Принципи і методи професіографії.
20. Використання професіограм у виробничій і психологічній практиці.
21. Огляд психологічних класифікацій професій. Багаторівнева психологічна класифікація професій.
22. Класифікація трудової діяльності за мотиваційними факторами.
23. Психологічні проблеми мотивації трудової діяльності. Класифікація та структура мотивів.
24. Методи дослідження мотивів. Мотиваційні тренінги.
25. Прогнозування успішності діяльності працівника. Прогнозування і планування кар'єри.

26. Формування професійних умінь і навиків. Психологічні проблеми виробничого навчання.
27. Активні методи навчання працівників.
28. Фактори та закономірності змін працездатності. Психологічні стани, які зумовлюють працездатність.
29. Фактори безпеки праці та їхній взаємозв'язок. Психологічні засоби підвищення безпечної поведінки працівників у професійній діяльності.
30. Методика психологічної релаксації і відновлення.
31. Основні поняття педагогіки.
32. Загальні поняття дидактики.
33. Об'єкт і предмет сучасної дидактики. Категорії дидактики.
34. Зв'язок дидактики з іншими науками.
35. Класифікація методів навчання.
36. Поняття про форми навчання, їх особливості.
37. Основні форми організації освітнього процесу у закладі вищої освіти.
38. Основні принципи освітньої діяльності закладу освіти.
39. Принципи академічної доброчесності.
40. Методи та засоби навчання.
41. Класно-урочна система навчання.
42. Характеристика вікових періодів розвитку і формування особистості.
43. Професійне спілкування у діяльності педагога.
44. Особливості педагогічної діяльності. Вимоги до особистості педагога.
45. Культура та стилі педагогічного спілкування.
46. Педагогічний конфлікт і причини його виникнення.
47. Творчість учителя у розв'язуванні педагогічних завдань.
48. Етичний кодекс науково-педагогічного працівника НУБіП України.
49. Значення педагогічного експерименту в розвитку освіти України.
50. Зміст освіти. Принципи його формування. Значення у підготовці фахівця.
51. Система контролю навчальних досягнень здобувачів освіти.
52. Система внутрішнього контролю якості освіти.
53. Зовнішній контроль за якістю освіти у закладах.
54. Моніторингові дослідження якості освіти. Їх функції.
55. Функції, види та форми контролю.
56. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів за 12-бальною шкалою.
57. Вимоги до керівника закладу освіти.
58. Інноваційний менеджмент у закладі освіти.
59. Майстерність, мистецтво та ефективність управління закладом освіти.
60. Вплив процесів децентралізації на систему управління освітою.

Тестові завдання

1. Педагогічна праця характеризується:

- а) активністю, принциповістю, чіткістю, лаконічністю, вибірковістю.

- б) політичними орієнтирами, змістовим наповненням виховного процесу, виявом емоційно-вольової сфери;
- в) багатоплановістю, творчістю, динамічністю, здатністю до самовдосконалення;
- г) правильна відповідь відсутня.

2. Педагогічна діяльність - це:

- а) формування у дітей певних фізичних якостей;
- б) інструмент впливу на особистість;
- в) розвиток творчих здібностей дитини
- г) процес підготовки підростаючого покоління.

3. Предметом педагогічної діяльності є:

- а) людська істота з неповторними, індивідуальними якостями;
- б) структура навчальних предметів;
- в) організація системи виховних заходів;
- г) процес аналізу становлення особистості.

4. Особливості педагогічної діяльності полягають у:

- а) здатності до самоствердження, високому рівні самосвідомості, бажанні реалізувати соціальні програми, здатності до емпатії;
- б) принциповій вимогливості, готовності до самоствердження, відсутності професійного нігілізму, широкомасштабності мислення;
- в) великому соціальному значенні, особливій відповідальності;
- г) правильна відповідь відсутня.

5. Укажіть назву галузі, система виробництва якої передбачає участь природних, соціальних, економічних і технічних чинників:

- а) торгівля;
- б) сільське господарство;
- в) транспорт;
- г) комунальне господарство.

6. Укажіть головні об'єкти сільського господарства:

- а) добрива і засоби захисту рослин;
- б) сільськогосподарська техніка;
- в) кліматичні умови;
- г) ґрунт, зелені рослини і домашні тварини.

7. Найважливішим показником розвитку рослинництва є:

- а) продуктивність сільськогосподарських тварин;
- б) стабільність кліматичних умов;
- в) валовий збір сільськогосподарських культур;
- г) рівень механізації та електрифікації.

8. До кормової бази тваринництва не належать:

- а) корми з природних і сіяних сінокосів і пасовищ;
- б) посіви польових технічних культур;
- в) відходи борошномельної, цукрової, пивоварної, рибної, м'ясної, молочної промисловості;
- г) корми промислового виробництва (комбікорми, мінеральні корми).

9. Укажіть країну, яка входить до десятки світових лідерів як за загальною площею орних земель, так і за їхньою часткою у території:

- а) Канада;
- б) Китай;
- в) Бангладеш;
- г) Україна.

10. У оцінюванні природного потенціалу сільського господарства не використовують такий географічний чинник:

- а) якість ґрунтів;
- б) умови зволоження;
- в) забезпеченість корисними копалинами;
- г) імовірність повторюваності несприятливих метеорологічних явищ.

11. Під матеріально-технічною базою сільського господарства розуміють:

- а) сукупність всіх матеріально-технічних засобів, що забезпечують виробничу діяльність;
- б) засоби виробництва і трудові ресурси;
- в) частка високоефективних систем машин;
- г) частка машин на основі електрофікації.

12. Що включається у площу сільськогосподарських угідь?

- а). рілля, сіножаті, пасовища, багаторічні плодові насадження;
- б). рілля, багаторічні насадження, ставки;
- в). рілля, площа лісу;
- г). рілля, сіножаті, пасовища, заболочені угіддя.

13. Урожайність - це:

- а). відношення валового збору до площі ріллі;
- б). кількість продукції отриманої з 1 га зібраної площі;
- в). продукція зернових культур на 100 га ріллі;
- г). валовий збір з площі сільськогосподарських угідь.

14. Що є прибутком від реалізації продукції?

- а). грошові надходження від реалізації продукції;
- б). грошове вираження вартості товару;
- в). різниця між вартістю реалізованої продукції та її повною собівартістю; г).
- валовий дохід.

15. У котрому з рядків правильно вказано форми професійного самовдосконалення?

- а) самоосвіта та самовиховання;
- б) самоосвіта;
- в) самовиховання;
- г) самоосвіта, самовиховання, удосконалення.

16. Компонентами професійної мобільності є:

- а) психологічний, економічний, ергономічний;
- б) психологічний, особистісний, системний;
- в) соціальний, якісний, сімейний;
- г) соціальний, психологічний та культурологічний.

17. Освітня програма – це:

- а) документ про завершення навчання у закладі вищої освіти;
- б) документ, що визначає мету та принципи освітнього процесу в закладах базової середньої освіти;
- в) єдиний комплекс освітніх компонентів, спрямованих на досягнення передбачених результатів навчання;
- г) документ, що визначає місце і значення навчальної дисципліни, її загальний зміст та вимоги до знань і вмінь.

18. Індивідуальний навчальний план студента - це:

- а) перелік кваліфікованих порад щодо здійснення навчального і виховного процесу у ЗВО;
- б) ознайомлення студентів із нормативно-методичними матеріалами щодо організації навчання;
- в) робочий документ, який містить інформацію про перелік, обсяг навантаження студента і послідовність вивчення навчальних дисциплін;
- г) система чітких вказівок, які регламентують поведінку студента і його навчання.

19. Робоча програма – це:

- а) документ про завершення навчання у закладі вищої освіти;
- б) документ, що визначає мету та принципи освітнього процесу в закладах базової середньої освіти;
- в) єдиний комплекс освітніх компонентів, спрямованих на досягнення передбачених результатів навчання;
- г) документ, що визначає місце і значення навчальної дисципліни, її загальний зміст та вимоги до знань і вмінь.

20. Стандарт вищої освіти не визначає такі вимоги до освітньої програми:

- а) обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;
- б) перелік компетентностей випускника;
- в) форми атестації здобувачів вищої освіти;
- г) послідовність вивчення навчальних дисциплін.

21. Акредитація освітньої програми – це:

- а) здатність особи успішно соціалізуватися, навчатися, провадити професійну діяльність, яка виникає на основі динамічної комбінації знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей;
- б) процедура визнання спроможності юридичної особи провадити освітню діяльність відповідно до ліцензійних умов провадження освітньої діяльності;
- в) оцінювання освітньої програми та/або освітньої діяльності закладу вищої освіти за цією програмою на предмет забезпечення та вдосконалення якості вищої освіти;
- г) побудова освітнього процесу на засадах взаємної поваги і партнерства між учасниками освітнього процесу.

22. Ліцензування – це:

- а) здатність особи успішно соціалізуватися, навчатися, провадити професійну

діяльність, яка виникає на основі динамічної комбінації знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей;

б) процедура визнання спроможності юридичної особи провадити освітню діяльність відповідно до ліцензійних умов провадження освітньої діяльності;

в) оцінювання освітньої програми та/або освітньої діяльності закладу вищої освіти за цією програмою на предмет забезпечення та вдосконалення якості вищої освіти;

г) побудова освітнього процесу на засадах взаємної поваги і партнерства між учасниками освітнього процесу.

23. Компетентність – це:

а) здатність особи успішно соціалізуватися, навчатися, провадити професійну діяльність, яка виникає на основі динамічної комбінації знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей;

б) процедура визнання спроможності юридичної особи провадити освітню діяльність відповідно до ліцензійних умов провадження освітньої діяльності;

в) оцінювання освітньої програми та/або освітньої діяльності закладу вищої освіти за цією програмою на предмет забезпечення та вдосконалення якості вищої освіти;

г) побудова освітнього процесу на засадах взаємної поваги і партнерства між учасниками освітнього процесу.

24. Студентоцентроване навчання – це:

а) здатність особи успішно соціалізуватися, навчатися, провадити професійну діяльність, яка виникає на основі динамічної комбінації знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей;

б) процедура визнання спроможності юридичної особи провадити освітню діяльність відповідно до ліцензійних умов провадження освітньої діяльності;

в) оцінювання освітньої програми та/або освітньої діяльності закладу вищої освіти за цією програмою на предмет забезпечення та вдосконалення якості вищої освіти;

г) побудова освітнього процесу на засадах взаємної поваги і партнерства між учасниками освітнього процесу.

25. Наукова робота студента проводиться:

а) на лекційних заняттях;

б) на практичних заняттях;

в) поза навчальним закладом;

г) усі відповіді правильні.

26. Види науково-дослідницької роботи студентів:

а) підготовка рефератів, написання курсових і дипломних робіт;

б) участь у спецсемінарах, рецензування публікацій, опанування дисертаційних робіт;

в) розробка методичних рекомендацій, конструювання змісту навчальних дисциплін, обґрунтування перспектив розвитку вищих навчальних закладів;

г) правильна відповідь відсутня.

27. Який з методів не входить до психологічних методів вивчення

особистості в системі управління:

- а) соціометрія;
- б) експеримент;
- в) опитування;
- г) самоспостереження.

28. Який принцип передбачає забезпечення в системі управління участі всіх представників управлінських відносин у прийнятті управлінських рішень:

- а) принцип гласності;
- б) принцип активності;
- в) принцип законності;
- г) принцип гуманізму.

29. Зростання сукупної ефективності управлінської діяльності внаслідок поєднання, інтеграції та взаємодії керуючої та керованої системи – це:

- а) «гало – ефект»;
- б) ефект ієрархії;
- в) ефект відлуння;
- г) ефект синергії.

30. Теорію ієрархії потреб (40-ві роки XXст.) розробив:

- а) М. Туган-Барановський;
- б) А. Маслоу;
- в) К. Альдерфер;
- г) Д. Мак-Клеланд.

31. Визначив загальні 14 принципів управління:

- а) Г. Мюнстерберг;
- б) А. Файоль;
- в) Е. Мейо;
- г) Ф. Тейлор.

32. Вперше вжив термін «Мотивація»:

- а) К. Левін;
- б) А. Шопенгауер;
- в) А. Файоль;
- г) Ф. Тейлор.

33. Керівник це:

- а) працівник, який вносить зміни у поведінку, відношення тощо;
- б) людина яка прагне постійно приймати нові рішення, дії;
- в) особа на яку офіційно покладено функції управління організацією;
- г) лідер організації.

34. Авторитарний стиль керівництва доцільно використовувати:

- а) при орієнтації на кількісні результати;
- б) при орієнтації на якісні результати;
- в) якщо необхідно стимулювати творчий підхід до вирішення проблеми;
- г) якщо необхідно згуртувати колектив та зміцнити неформальні відносини у ньому.

35. Вчителі, які створюють гарний психологічний клімат у класі, мають

стиль спілкування та керування:

- а) ліберальний;
- б) демократичний;
- в) авторитарний;
- г) усі відповіді правильні.

36. Однією з ранніх теорій лідерства є:

- а) теорія рис;
- б) факторний підхід;
- в) системний підхід;
- г) ситуаційний підхід.

37. Які твердження характеризують авторитарний стиль керівництва?

- а) невисока активність, небажання і нездатність керівника приймати рішення; б) ухвалення всіх рішень керівником;
- в) прихильник розумної дисципліни;
- г) добром кадрів не займається

38. Які твердження характеризують демократичний стиль керівництва? а)

- а) постійно підвищує свою кваліфікацію, зважає на критику;
- б) знімає будь-яку відповідальність;
- в) віддає ініціативу в руки підлеглих;
- г) вимагає формальної дисципліни.

39. Вислів: «Управляти – це означає планувати, організовувати, розпоряджувати, контролювати й регулювати» належить:

- а) Ф.Тейлор;
- б) А.Файоль;
- в) Г.Форду;
- г). А. Ейнштейну.

40. Вислів: «Той, хто хоче бачити результати своєї праці негайно, повинен йти в шевці» належить:

- а) Ф.Тейлор;
- б) А.Файоль;
- в) Г.Форду;
- г). А. Ейнштейну.

41. Підприємство - це:

- а) добровільне об'єднання осіб для спільної сільськогосподарської діяльності;
- б) суб'єкт господарювання, що має право виробити товарну продукцію;
- в) суб'єкт господарювання, має право юридичної особи і здійснює свою діяльність з метою одержання прибутку;
- г) добровільне об'єднання осіб для обслуговування членів кооперативу.

42. Що є основною метою діяльності підприємства?

- а) раціональне використання землі;
- б) оновлення і модернізація устаткування;
- в) одержання максимального прибутку;
- г) виробництво якісної продукції.

43. Організація – це:

- а) відкрита система;
- б) сукупність двох і більше людей, які працюють разом для досягнення спільних цілей;
- в) група людей, діяльність яких свідомо координується для досягнення спільної мети;
- г) усі відповіді – правильні.

44. Що слід розуміти під організацією?

- а) групу людей, які об'єдналися для отримання прибутку;
- б) групу людей, діяльність яких координується відповідним органом управління;
- в) групу людей, діяльність яких свідомо координується для досягнення певної мети;
- г) групу людей, які об'єдналися для спільного проведення часу.

45. Цілі організації мають задовольняти таким основним вимогам:

- а) досяжність, конкретність, орієнтація у часі;
- б) досяжність, орієнтація в часі і дублювання;
- в) орієнтація у часі і конкретність;
- г) недосяжність, орієнтація на споживачів.

46. Під місією організації розуміють:

- а) причину створення організації;
- б) причину існування організації;
- в) основні завдання організації;
- г) політику організації.

47. Менеджмент як процес управління - це:

- а) самостійна галузь знань;
- б) специфічний орган керування сучасною організацією;
- в) визначена категорія людей, які здійснюють керування;
- г) свідомий вплив на доступні ресурси, процеси, зовнішнє середовище для ефективного досягнення цілей організації.

48. На що переважно спрямовані функції менеджменту:

- а) на досягнення певної мети організації;
- б) на виконання виробничих завдань;
- в) на досягнення відповідних економічних і соціальних показників у діяльності організації;
- г) на досягнення запланованих прибутків.

49. Процес створення умов, які діють на поведінку людини і дозволяють спрямовувати її у потрібний для організації бік, зацікавити людину в активній сумлінній роботі відносять до функцій:

- а) координації;
- б) організації;
- в) планування;
- г) мотивації.

50. Обов'язковою умовою менеджменту є:

- а) створення організації;

- б) розподіл повноважень;
- в) побудова ієрархії;
- г) усі відповіді правильні.

51. Завданням менеджменту є:

- а) постійний розвиток здібностей працівників;
- б) спрямування діяльності працівників на досягнення цілей організації;
- в) ефективне використання наявних ресурсів для досягнення цілей;
- г) усі відповіді правильні.

52. Менеджмент це:

- а) вид діяльності;
- б) процес організації, мотивації, планування і контролю;
- в) процес управління;
- г) усі відповіді правильні.

53. Основні функції менеджменту:

- а) планування, контроль, прогнозування, стимулювання;
- б) планування, організація, мотивація, контроль;
- в) організація, мотивація, стимулювання, контроль;
- г) організація, мотивація, облік, контроль.

54. Функції менеджменту – це:

- а) організація, мотивація, контроль, планування;
- б) виникнення потреб, пошук шляхів усунення, визначення напрямку дії, здійснення дії за отримання нагороди, усунення потреб;
- в) діагноз проблеми, формування обмежень і критеріїв для прийняття рішень, виявлення альтернатив, кінцевий вибір, оцінка результатів і зворотній зв'язок;
- г) правильної відповіді не має.

55. Об'єктом менеджменту як науки є:

- а) керівники різних рівнів управління;
- б) будь яка складна соціально-технічна система незалежно від форми діяльності і форми власності;
- в) найбільш значимі закономірності, властивості, сторони і процеси, що пов'язані з організацією спільної діяльності людей і керування нею;
- г) правильної відповіді не має.

56. Предметом менеджменту як науки є:

- а) керівники різних рівнів управління;
- б) будь яка складна соціально-технічна система незалежно від форми діяльності і форми власності;
- в) найбільш значимі закономірності, властивості, сторони і процеси, що пов'язані з організацією спільної діяльності людей і керування нею;
- г) правильної відповіді не має.

57. Рішення – це:

- а) вибір найкращої альтернативи з безлічі можливих;
- б) процес формування безлічі альтернатив;
- в) результат процесу ухвалення рішення;
- г) правильної відповіді не має.

58. Етапи процесу ухвалення рішення:

- а) порівняння альтернатив за величиною очікуваного ефекту;
- б) постановка мети рішення проблеми;
- в) контроль, облік, аналіз;
- г) правильної відповіді не має.

59. Планування – це:

- а) процес вибору альтернатив для досягнення цілей;
- б) процес визначення цілей діяльності організації і прийняття рішень щодо шляхів їх досягнення;
- в) дії суспільства, спрямовані на прояв об'єктивних закономірностей;
- г) безліч рішень.

60. Планування (прогнозування) полягає у:

- а) формулюванні цілей організації у загальному вигляді;
- б) виборі найкращої альтернативи з безлічі можливих;
- в) систематичному пошуку можливостей діяти;
- г) прогнозуванні наслідків у заданих умовах.

61. Під прогнозом ми розуміємо:

- а) обґрунтований план розвитку об'єктів матеріальної дійсності;
- б) система настановчих завдань та відповідний інструментарій для досягнення поставленої мети;
- в) сукупність обставин, що коригують розвиток предмета дослідження в перспективі;
- г) імовірне судження про можливий стан в майбутньому об'єкта, що досліджуються.

62. Процес планування в організації включає:

- а) поточний контроль за виконанням плану;
- б) установлення цілей діяльності організації;
- в) порівняння альтернатив за величиною очікуваного ефекту;
- г) розроблення стратегії діяльності організації.

63. Мотивація – це:

- а) широкий спектр конкретних засобів, що базується на системі цінностей людини;
- б) процес спонукання працівника до діяльності для досягнення цілей організації;
- в) особливий стан психіки індивіда, усвідомлена ним не задоволеність;
- г) процес задоволення працівника.

64. Для задоволення потреб робітників менеджер повинен:

- а) вибирати найкращі рішення за конкретними, встановленими заздалегідь критеріями;
- б) створювати ситуації, які б дозволили людям через досягнення цілей організації задовольняти свої потреби;
- в) посилювати керівні принципи;
- г) створювати умови в організації для приємного спілкування.

65. Метою контролю є:

- а) створення умов, за яких робітники можуть задовольнити свої потреби, забезпечуючи досягнення цілей організації;
- б) забезпечення досягнення цілей організації будь-якою ціною;
- в) постійний процес, що забезпечує досягнення цілей організації шляхом своєчасного виявлення проблем управління і змін зовнішнього середовища;
- г) збір максимальної кількості інформації про роботу організації.

66. Об'єктами контролю є:

- а) представники зовнішнього середовища організації;
- б) безпосередній керівник;
- в) робота менеджера;
- г) діяльність підрозділу.

67. Стратегія - це:

- а) масштабні роздуми щодо реалізації місії та цілей організації
- б) довгостроковий недеталізований план діяльності організації;
- в) перспективи розвитку організації;
- г) правильна відповідь відсутня.

68. Основний напрям дій, слідування якому в довгостроковій перспективі має привести організацію до мети – це:

- а) місія;
- б) стратегія;
- в) тактика;
- г) управління.

68. Стратегічні цілі передбачають вирішення:

- а) важливих і невідкладних проблем організації;
- б) глобальних і перспективних проблем організації;
- в) актуальних і складних проблем організації
- г) правильна відповідь відсутня.

69. Стратегію підприємства здебільшого розробляє:

- а) найвище керівництво;
- б) керівники усіх рівнів управління;
- в) керівники функціональних служб;
- г) усі бажаючі.

70. Головна, загальна ціль організації, яка визначає причину її існування – це:

- а) місія;
- б) стратегія;
- в) стратегічний план;
- г) річний план.

71. Формулювання місії має охоплювати:

- а) завдання організації з погляду її основних послуг і виробів, ринків і технологій, тобто якою підприємницькою діяльністю займається організація;
- б) зовнішнє середовище стосовно організації, яке визначає її робочі принципи;
- в) культуру організації, тобто який робочий клімат існує в середині організації і яких людей він приваблює;

г) усі відповіді правильні.

72. Функція планування – це:

- а) встановлення цілей і завдань розвитку об'єктів управління, визначення шляхів і засобів їх досягнення;
- б) встановлення цілей організації;
- в) визначення шляхів і засобів виконання завдань;
- г) визначення способів досягнення цілей організації.

73. Сфера внутрішнього середовища організації, яка охоплює усі процеси, пов'язані із реалізацією продукції:

- а) фінансова;
- б) маркетингова;
- в) виробнича;
- г) організаційна.

74. Сфера внутрішнього середовища організації, яка охоплює технологію виготовлення продукції:

- а) організаційна;
- б) фінансова;
- в) виробнича;
- г) маркетингова.

75. Сфера внутрішнього середовища організації, яка включає в себе процеси, пов'язані із забезпеченням ефективного використання і руху грошових потоків організації:

- а) фінансова;
- б) маркетингова;
- в) організаційна;
- г) виробнича.

76. Сфера внутрішнього середовища організації, яка складається з таких процесів, як взаємодія керівників і виконавців, наймання, навчання персоналу, оцінка результатів праці і стимулювання:

- а) кадрова;
- б) виробнича;
- в) організаційна;
- г) маркетингова.

77. Сфера внутрішнього середовища організації, яка містить комунікаційні процеси, організаційну структуру, норми, правила, процедури, розподіл прав і відповідальності, ієрархію підпорядкування:

- а) кадрова;
- б) маркетингова;
- в) виробнича;
- г) організаційна.

78. Права та обов'язки здобувачів вищої освіти визначає:

- а) Конституція України;
- б) Закон України «Про вищу освіту»;
- в) постанови Кабінету Міністрів України;

г) накази Міністерства освіти і науки України.

79. Вислів: «Вчити себе самого - благородна справа, але ще більш благородна - вчити інших; до речі, останнє куди легше» належить:

а) Марку Твену;

б) Жан Жаку Руссо;

в) Яну Амосу Коменському;

г) Василю Сухомлинському.

80. Вислів: «Нудні уроки придатні лише на те, щоб вселити ненависть і до тих, хто їх викладає, і до усього, що викладається» належить:

а) Марку Твену;

б) Жан Жаку Руссо;

в) Яну Амосу Коменському;

г) Василю Сухомлинському.

7. Методи навчання

1. Методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності.

2. Методи стимулювання і мотивації навчально - пізнавальної діяльності.

3. Методи контролю і самоконтролю в навчання.

8. Методи контролю

Поточний контроль якості знань студентів здійснюється в усній і письмовій формах: конспектування, добір дидактичних матеріалів, аналіз і реферування наукове -методичної й навчальної літератури при виконанні

системи самостійних робіт з лекційного курсу; збір матеріалів для методичного портфеля, а також міні-опитування.

Модульний контроль – у вигляді письмових контрольних робіт (у тому числі тестових) як результат засвоєння основних тем і розділів у кожному модулі.

Підсумковий контроль – іспит (залік у студентів скороченого терміну навчання) у 2-му семестрі.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота					Сума
Змістовий модуль № 1		Змістовий модуль № 2			
T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	100
15	25	20	10	30	

T. 1, T. 2, ... T. 5 – теми змістових модулів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за		Оцінка за національною шкалою
---------------	--	-------------------------------

всі види навчальної діяльності	ОцінкаЕС TS	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	F X	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Для визначення рейтингу студента (слухачів) із засвоєння дисципліни **R_{дис}** (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи **R** (до 70 балів): **R_{дис} = R_{нр} + R_{ат}.**

10. Методичне забезпечення

Робоча навчальна програма.

Електронний курс на навчальному порталі НУБіП.

Навчальні посібники.

Презентації лекцій у програмі POWER POINT.

Збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.

Комплект друкованих завдань для підсумкового контролю.

11. Рекомендована література

- основна:

1. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Мазоха Д. С. На шляху до педагогічної майстерності (Вступ до спеціальності); Навчальний посібник / Д. С. Мазоха. – Київ : Центр навчальної

літератури, 2005. – 168 с.

3. Сухомлинський В. О. Сто порад учителеві / В. О. Сухомлинський. К. : Радянська школа, 1988. – 304 с.

4. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / М. М. Фіцула.– К. : «Академвидав», 2006. – 352 с.

Додаткова:

1. Андреас Шлейхер. Найкращий клас у світі: як створити освітню систему 21-го століття / Переклала з англ. Ганна Лелів. – Львів: Літопис, 2018. – 296 с.

2. Балл Г. О. Психологія праці та професійної підготовки особистості : навч. посіб. / Г. О. Балл, М. В. Бастун, В. І. Гордієнко та ін. – Хмельницький: ТУП, 2001. – 330 с.

3. Бодров В. А. Психология профессиональной пригодности / Бодров В. А. – М. : ПЕР СЭ, 2006. – 511 с.

4. Вибрані матеріали міжнародної програми з формування м'яких навичок СЕЕ навчання / За загальною редакцією О. Елькіна, О. Масалітіної, Я. Фюрста. Харків: Дім реклами, 2019. Спеціально для П'ятої національної (не)конференції для шкільних педагогів EdCamp Ukraine 2019. URL: <https://nus.org.ua/articles/shho-take-programa-sotsialnoemotsijnogo-ta-etychnogo-navchannya-i-yak-vonapratsyuye/>; <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2019/07/07/CEE-PRINT.pdf>.

5. Волинець К. І. Вступ до спеціальності: початкова освіта. Модуль 2 : навч. посіб. / К. І. Волинець, О. М. Ващенко, Т. В. Кравченко. Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2011. – 148 с.

6. Гоулман Д., Бояцис Р., Макки Э. Эмоциональное лидерство: искусство управления людьми на основе эмоционального интеллекта. М.: Альпина Бизнес Букс, 2005

7. Гоулман Д. Емоційний інтелект; пер. з англ. С-Л. Гумецької. Х.: Віват, 2020, 512 с.

8. Карнеги Д. Как завоевывать друзей и оказывать влияние на людей / Дейл Карнеги. –М. : Прогресс, 2010. – 180 с.

9. Я – студент : навч. посіб. / [Огнев'юк В.О., Жильцов О.Б., Караман С.О. та ін. ; за заг. ред. Огнев'юка В.О.]. – 4-те вид., зі змінами. – К. : Київ. унт ім. Б. Грінченка, 2014. – 278 с. Режим доступу : http://elibrary.kubg.edu.ua/3852/1/V_O_%20Ogneviuk%20_O_B_%20Zhylytsov_S

10. Педагогічна майстерність: підручник / І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос та ін. за ред. І.А. Зязюна. - 2-ге вид., доп.і переробл. – К. : Вища школа, 2004. – 422 с.

11. Фіцула М. М. Вступ до педагогічної професії: навч.посіб. для студентів вищих педагогічних закладів освіти / М. М. Фіцула. – 2-е вид. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. – 136 с.

12. Інформаційний ресурс

Інтернет, презентації, плакати, портрети видатних педагогів,

першоджерела (твори видатних педагогів), статистичні збірники, матеріали міжнародних досліджень якості освіти, індекс конкурентоспроможності країн тощо.